

TIETOSUOJASELOSTE (REKISTERISELOSTE JA INFORMOINTIASIAKIRJA)

1. Rekisterin nimi

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton potilasrekisteri

2. Rekisterin pitäjä

Valtakunnallinen osarekisteri:

Maahanmuuttovirasto

Postiosoite: PL 18, 00581 Helsinki

Päätoimipaikka: Panimokatu 2 A, Helsinki

Asiakaspalvelu: Lautatarhankatu 10, Helsinki

Puh. 0295 430 431 (vaihde) faksi 0295 411 720

Vastaanottokeskuksen osarekisteri:

Asianomainen vastaanottokeskus

3. Rekisteriasioista vastaava henkilö

Valtakunnallinen osarekisteri:

Tulosalueen johtaja Olli Snellman

Puh. 0295 430 431 (vaihde)

Rekisteriasioiden yhteyshenkilö ylitarkastaja Hermann Jansson sekä

tietojärjestelmävastaava ylitarkastaja Katja Huovila

Puh. 0295 430 431 (vaihde)

Vastaanottokeskuksen osarekisteri:

Rekisteriasioiden yhteyshenkilö ja tietosuojavastaava

Asianomaisen vastaanottokeskuksen hoitaja

4. Rekisterin käyttötarkoitus

Vastaanottolain (746/2011) 26 §:n mukaan kansainvälistä suojelua hakevalla ja ihmiskaupan uhrilla, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, on oikeus saada terveydenhuoltopalveluja siten kuin terveydenhuoltolain (1326/2010) 50 §:ssä ja erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 3§:n 2 momentissa

säädetään sekä oikeus saada terveydenhuollon ammattihenkilön välttämättömiksi arvioimia muita terveyspalveluja.

Tilapäistä suojelua saavalle sekä kansainvälistä suojelua hakevalle lapselle ja ihmiskaupan uhrille, joka on lapsi ja jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, annetaan terveydenhuoltopalvelut samoin periaattein kuin henkilölle, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Vastaanottolain (746/2011) mukaan kansainvälistä suojelua hakevan, tilapäistä suojelua saavan ja ihmiskaupan uhrin haavoittuvasta asemasta, kuten iästä taikka fyysisestä tai psyykkisestä tilasta johtuvat erityistarpeet on otettava huomioon palveluita ja tukitoimia järjestettäessä.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton potilasrekisterin käyttötarkoituksena on vastaanottolain (746/2011) mukaisten tehtävien toteuttaminen sekä vastaanoton ja ihmiskaupan uhrin auttamisen järjestäminen. Potilasrekisteriä pidetään kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien sekä ihmiskaupan uhrien terveyspalvelujen ja hoidon järjestämistä, suunnittelua, toteuttamista ja seurantaa varten.

Potilasrekisteristä tuotetaan myös vastaanottojärjestelmän oman toiminnan ohjaamisessa tarvittavat tiedot sekä valtakunnallisesti tarvittavat tilastot. Potilasrekisteriä voidaan käyttää myös tutkimusta tai viranomaisen suunnittelu- tai selvitystyötä varten siten kuin laissa säädetään.

5. Vastuu rekisteriin talletetuista tiedoista

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton yhteiseen potilasrekisteriin kuuluvat valtakunnallinen osarekisteri ja vastaanotto- ja järjestelykeskusten osarekisterit.

Valtakunnallista osarekisteriä pidetään kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton sekä ihmiskaupan uhrien terveydenhuoltopalveluiden ohjausta, suunnittelua ja seurantaa varten. Vastaanotto- ja järjestelykeskusten osarekistereitä pidetään kansainvälistä suojelua hakeville ja tilapäistä suojelua saaville sekä ihmiskaupan uhreille tarkoitettujen terveyspalveluiden ja hoidon järjestämistä, suunnittelua, toteuttamista ja seurantaa varten.

Valtakunnallinen osarekisteri ja vastaanotto- ja järjestelykeskusten osarekisterit muodostavat yhteisen potilasrekisterin. Yhteisen potilasrekisterin rekisterinpitäjiä ovat Maahanmuuttovirasto ja vastaanotto- ja järjestelykeskukset, jotka toimivat omien osarekistereidensä rekisterinpitäjinä. Rekisteröityä informoidaan yhteisestä potilasrekisteristä ennen ensimmäistä tietojen luovutusta yhteisen rekisterin sisällä. Yksin tulleen alaikäisen kohdalla informoidaan myös edustajaa. Henkilön potilastietoihin tehdään merkintä informoinnista.

Rekisterinpitäjä vastaa rekisteriin tallettamiensa tietojen virheettömyydestä sekä tallettamisen ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa. Muutoin rekisterinpitäjän vastuuseen sovelletaan, mitä muualla laissa säädetään henkilötietojen suojasta.

Vastaanotto - ja järjestelykeskuksen hankkimista terveystalvuluista syntyvät potilasasiakirjat kuuluvat vastaanoton yhteiseen potilasrekisteriin. Näiden terveystalvuluiden toimittaja toimii sopimuksensa mukaisten palveluiden osalta potilasasiakirjojen teknisenä rekisterinpitäjänä ja säilyttää potilasasiakirjat sopimuksen voimassaoloajan Maahanmuuttoviraston ja vastaanotto- ja järjestelykeskuksen puolesta ja lukuun.

6. Rekisterin tietosisältö

Kansainvälistä suojelua hakevien, tilapäistä suojelua saavien sekä ihmiskaupan uhrien perustiedot, mm:

- nimi, sukupuoli, syntymäaika, - paikka ja – maa, kansalaisuus;
- asiakas- tai asianumero, henkilötunnus, ulkomainen henkilötunnus, muu ulkomaalaisen henkilön yksilöimiseksi annettu tunnus,
- valokuva
- tiedot siviilisäädystä ja perhesuhteista;
- yhteystiedot; osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite:
- kotikunta
- yhdyshenkilö ja hänen yhteystiedot.

Vastaanoton potilasrekisteriin talletetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä tarkoitettut potilasasiakirjat. Potilasasiakirjoihin talletettavista tiedoista ja niiden säilytysajoista säädetään mainitun lain 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Vastaanoton potilasrekisteriin tallennettaviin potilasasiakirjoihin kuuluvat potilaskertomus ja siihen liittyvät potilastiedot tai asiakirjat sekä lääketieteelliseen kuolemansyyn selvittämiseen liittyvät tiedot tai asiakirjat samoin kuin muut potilaan hoidon järjestämisen ja toteuttamisen yhteydessä syntyneet tai muualta saadut tiedot ja asiakirjat.

Vastaanoton potilasrekisteriin talletetaan kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien sekä ihmiskaupan uhrien terveystalvulujen ja hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset sekä laajuudeltaan riittävät tiedot.

7. Säännönmukaiset tietolähteet

Tietoja saadaan ja niitä ylläpidetään rekisteröidyn ja/ tai hänen laillisen edustajansa ilmoittamien tietojen sekä vastaanotto- ja järjestelykeskuksessa tai ulkopuolisessa hoitoyksikössä syntyvien tietojen perusteella.

Henkilön tietoja voidaan saada viranomaisilta ja muilta tahoilta joko henkilön kirjallisella suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen perusteella. Tietojen hankinnasta tulee tehdä merkintä potilastietoihin.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton potilasrekisterin rekisterinpitäjien välillä ja yhteisen potilasrekisterin sisällä tietoja voidaan luovuttaa ilman rekisteröidyn suostumusta henkilön siirtyessä vastaanotto- ja järjestelykeskuksesta toiseen ja

muutenkin jos se on käytännön terveystietojen ja hoidon järjestämisen kannalta välttämätöntä ja tarpeellista, sen jälkeen kun henkilöä on informoitu yhteisestä potilastietorekisteristä ja henkilöllä on hoitosuhde tai muu asiallinen yhteys vastaanotto – ja järjestelykeskukseen.

Maahanmuuttovirastolla ja vastaanotto- ja järjestelykeskuksella on oikeus saada terveystietoja tuottavalta toimittajalta, jonka asiakas/ potilas kansainvälistä suojelua hakeva, tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri on, maksutta ja salassapitosäännösten estämättä vastaanottolain (746/2011) mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Tiedot voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla, kun on selvitetty tietojen suojaaminen henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

8. Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Rekisteröidyn tietoja voidaan luovuttaa viranomaisille ja muille tahoille rekisteröidyn suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen perusteella. Jos henkilöllä ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Tietojen luovutuksesta tulee tehdä merkintä potilastietoihin.

Vastaanotto - ja järjestelykeskukselle terveystietoja tuottavalla toimittajalla, jonka asiakas/ potilas turvapaikanhakija, tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri on, on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä Maahanmuuttovirastolta ja vastaanotto- ja järjestelykeskukselta vastaanottolain (746/2011) mukaisten palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömät tiedot.

Ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyllä edustajalla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä vastaanottolain 41 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

Viranomaisille, joilla on lain nojalla oikeus potilasrekisterin tietoihin, niitä luovutetaan pyynnöstä. Luovutuksen pyytäjän on osoitettava lain kohta, jonka perusteella tietoja pyytää.

Tietoja luovutetaan valtakunnallisia rekistereitä ylläpitäville viranomaisille tutkimus- suunnittelu- ja tilastointitarkoitusta varten. (Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä 3 § ja tartuntatautilaki 23 a §)

Tiedot voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla, kun on selvitetty tietojen suojaaminen henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla

9. Rekisterin suojaamisen periaatteet

Rekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä. Tietoja käsittelevät tai katselevat työntekijät ovat salassapito- ja vaitiolovelvollisia. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus jatkuu myös palvelussuhteen päätyttyä.

Vastaanottolaissa (746/2011) tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten saadut tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Potilasrekisteriin sovelletaan henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä.

Manuaalinen aineisto

Paperinen aineisto säilytetään lukituissa tiloissa ja kaapeissa sekä arkistoidaan arkistolain ja –asetuksen mukaisesti potilas-/asiakaskohtaisiin kansioihin. Tiloihin liikutaan kulunvalvonnan kautta.

Sähköisesti tallennettu aineisto

Rekisteriin liittyvää sähköistä aineistoa voidaan säilyttää:

- sähköisessä potilastietojärjestelmässä;
- UMAREK asiakastietojärjestelmässä;
- muussa sähköisessä tallennusasemassa.

ATK- laitteet sijaitsevat suojatuissa ja valvotuissa tiloissa.

Jokainen vastaanotto- ja järjestelykeskus vastaa itse laitteistojen ja ohjelmistojen suojaamisesta ja varmistamisesta ja tältä osin tietoturvan toteutumisesta.

Potilastietojärjestelmää käyttävillä työntekijöillä on työtehtävän mukaan määritellyt käyttöoikeudet sekä henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasanat. Järjestelmän salasana on vaihdettava säännöllisesti. Työsuhteen päättyessä käyttöoikeudet passivoidaan.

UMAREK asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet on määritelty työtehtävän mukaan. Järjestelmän käyttöön vaaditaan varmenteellinen kortti.

Tietojärjestelmien käyttöä ja rekisteritietojen käsittelyä seurataan ja valvotaan lokitietojen avulla.

10. Rekisteritietojen tarkastusoikeus

Henkilötietolain 26 §:n perusteella jokaisella on oikeus tarpeelliset seikat ilmoitettuaan saada tietää, mitä häntä koskevia tietoja potilasrekisteriin on talletettu tai ettei rekisterissä ole häntä koskevia tietoja. Ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyllä edustajalla on oikeus tarkastaa edustamaansa alaikäistä koskevat tiedot.

15 - vuotta täyttäneellä alaikäisellä on oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot ja oikeus kieltää terveydentilaansa ja hoitoansa koskevien tietojen antaminen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos hän ikäänsä, kehitystasoonsa ja asian laatuun nähden ymmärtää asian merkityksen. Alle 15-vuotiaskin alaikäinen, joka ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden

kykenee päättämään hoidostaan, voi myös toimia vastaavasti. Mahdollisesta kiellosta on tehtävä merkintä potilastietoihin.

Tarkastusoikeus voidaan myös evätä tilannekohtaisen harkinnan perusteella. Henkilötietolain 27 §:n mukaan tarkastusoikeutta ei ole, jos tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle taikka jonkun muun oikeuksille tai tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa valtion turvallisuutta, puolustusta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta taikka haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä.

Jos vain osa rekisteröityä koskevista tiedoista on sellaisia, että ne jäävät tarkastusoikeuden ulkopuolelle, rekisteröidyllä on oikeus saada tietää muut hänestä talletetut tiedot.

Jos rekisterinpitäjä kieltäytyy antamasta tietoja, hänen on annettava tästä kirjallinen todistus. Todistuksessa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi tarkastusoikeus on evätty. Tarkastusoikeuden epäämisen veroisena pidetään sitä, että rekisterinpitäjä ei ole kolmen kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä antanut kirjallista vastausta rekisteröidylle. Rekisteröity voi saattaa asian tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi.

Rekisterinpitäjä voi periä tarkastusoikeuden käyttämisen välittömistä kustannuksista kohtuullisen korvauksen, mikäli edellisestä tarkastusoikeuden käyttämisestä on kulunut vähemmän kuin yksi vuosi.

11. Tarkastusoikeuden toteuttaminen

Maahanmuuttoviraston tehtäviä koskevat tiedot tarkastamista varten antaa Maahanmuuttovirasto. Maahanmuuttovirasto voi antaa myös muiden rekisterinpitäjien tallettamia tietoja tarkastamista varten asianomaisen rekisterinpitäjän luvalla.

Muut kuin Maahanmuuttoviraston toimivaltaa koskevat tiedot voi antaa tarkastamista varten muu rekisterinpitäjä toimipisteessään. Henkilölle annetaan tilaisuus tutustua tietoihin vastaanotto- ja järjestelykeskuksessa tai tiedot annetaan kirjallisesti

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjän luona ja todistettava henkilöllisyytensä käytettävissä olevin keinoin. Maahanmuuttovirastolle osoitetun pyynnön voi esittää vastaanottokeskuksessa tai Maahanmuuttoviraston toimipisteissä.

12. Tiedon korjaamisen toteuttaminen

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia rekisterinpitäjää oikaisemaan, poistamaan tai täydentämään rekisterissä oleva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut tieto.

Rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai

vanhentunut henkilötieto. Potilasasiakirjojen korjaamisesta on säädetty potilasasiakirja – asetuksen 20 §:ssä.

Rekisteröidyn on korjauspyyntöä esittäessään esitettävä tätä koskeva pyyntö henkilökohtaisesta ja todistettava samalla henkilöllisyytensä käytävissä olevin keinoin. Pyynnössä on tarpeen yksilöidä ja perustella, mitä tietoa vaaditaan korjattavaksi, mikä on rekisteröidyn mielestä oikea tieto ja millä tavoin korjaus pyydetään tekemään.

Virheen korjaamisesta ilmoitetaan sille, jolta virheelliset tiedot on saatu tai jolle tiedot on luovutettu.

Korjauspyynnön epäämisestä rekisterinpitäjä antaa rekisteröidylle kirjallisen todistuksen, jossa mainitaan ne syyt joiden vuoksi vaatimusta ei ole hyväksytty. Rekisteröity voi saattaa asian tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi.

13. Keskeinen lainsäädäntö

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta (Vastaanottolaki) (746/2011)
Terveystieteiden tutkimuslaki (1326/2010)
Erikoissairaanhoitolaki (1062/1989)
Potilaslaki (785/1992)
Potilasasiakirja-asetus (298/2009)
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989)
Tartuntatautilaki (583/1986)
Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)
Henkilötietolaki (523/1999)
Julkisuuslaki (621/1999)
Arkistolaki (831/1994)
Hallintolaki (434/2003)
Laki ulkomaalaisrekisteristä (1270/1997)
Ulkomaalaislaki (301/2004)

